

Unutsaq, unudularıq

Qəhrəman Cəmilin xatirəsi

Bu günlərdə Bakı şəhərindəki 12 sayılı peşə liseyinin binasında fəaliyyət göstərən Cəmil Əhmədov adına Cəbrayıl şəhər tam orta məktəbində məktəbin adını daşıyan Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Cəmil Məhəmməd oğlu Əhmədovun anadan olmasının 95 illik yubileyi işığında "Unutsaq, unudularıq" adlı xatirə gecəsi keçirildi. Tədbirdə Dövlət Himnimiz səsləndirildi.

Məktəbin direktoru MİNƏ CƏLİL qızı Fətəliyev giriş sözü ilə tədbiri açıb bildirdi ki, bu gün biz buraya Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, məktəbimizin adını daşıyan Cəmil Əhmədovun qəhrəmanlığının işığına yığılmışıq. Bu gün biz Cəmil Əhmədov və onun göstərdiyi döyüş qəhrəmanlığının davamçıları olan igid vətən oğullarının işığında tədbir keçiririk. Tədbirimizdə rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Arif Fərzəliyev, rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Zamiq Qurbanov, SHXC DX-nın rayon bölməsinin sədri Anar Rəhimov, Milli Qəhrəmanımız Vahid Quliyev, əməkdar artist İlkin Əhmədov, Xəyyam Məmmədov, Cəmil Əhmədovun ailə üzvləri və başqa əziz qonaqlar iştirak edirlər. Tədbir iştirakçılarını salamlayan məktəbin direktoru MİNƏ xanım özünün şagird olduğu dövrlərdə dəfələrlə rayon mərkəzində ucaldımış C.Əhmədovun büstü önündən pioner salamı verib keçdiyini, fəxri qarovulda durduğunu xatırladı. Qeyd etdi ki, 1982-ci ildən məktəb Cəmil Əhmədovun adını daşıyır. Habelə Cəbrayıl C.Əhmədovun ev muzeyinin təşkil olunduğunu da diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, bu gündə tədbirdə şagirdlərimiz C.Cabbarlı film studiyasından aldığımız 1941-1945-ci illəri əks etdirən hərbi geyimlərdən, rayon tarixdiyarşünaslıq muzeyindən götür-düyümüz eksponatlardan, habelə Cəmil Əhmədovun öz şeirlərindən, haqqında yazılan şeirlərdən əyani vəsait kimi istifadə etməklə maraqlı və məzmunlu bir proqramla çıxış edəcəklər.

RIHB-nın 1-ci müavini Arif Fərzəliyev çıxışı zamanı rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsə-novun salamlarını tədbir iştirakçılarına çatdırıb, qeyd etdi ki, müəyyən üzrlü səbəblərdən burada iştirak etmir. Daha sonra Arif müəllim Cəbrayılı günlərə qayıdıb əlavə etdi ki, Ramil Səfərov, Mübariz İbrahimov və başqa qəhrəman oğullarımız özlərinin sələfi kimi Cəmil Əhmədovun qəhrəmanlığına baxıb örnək götürdülər, qəhrəman oldular. Bu gün burda Cəmil Əhmədovun doğmaları, əzizləri iştirak edirlər. Rayonda da onlara çox böyük hörmətlə yanaşıblar. Cəmil Əhmədov adına sovxoz var idi, məktəb var idi, məktəbin həyatında ev-muzeyi var idi. Rayon mərkəzində büstü qoyulmuşdu. Hər il 1 May, 9 May və s. kimi tarixi günlərdə büstün önü gül-çiçək buketləri bəzənər, məktəblilər pioner salamı verib keçirdilər. Rayonumuzun tanınmış ziyalıları Şəhriyar

Quliyevin də ruhu şad olsun ki, onun övladı Fuad müəllim C.Əhmədovun ev-muzeyinin açılışını, eləcə də digər tədbirləri o vaxt videolentin yaddaşına köçürə bilmişdi. Sağ olsun.

Belə bir tədbiri keçirdiyinə görə məktəbin rəhbərliyinə rayon rəhbərliyi adından təşəkkürlərini bildirən A.Fərzəliyev axırda: - Cəmil Əhmədovun yaxınlarına gözyağın verirəm, ona görə ki, onun ruhu bu gün bizimlədir, ona görə ki, o, yaşayır, - deyərək çıxışını tamamladı.

Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Zamiq Qurbanov:

- Tədbir iştirakçılarını salamlayıb, xoş gəlmisiniz deyirəm. Bu gün burda bir bayram əhval-ruhiyyəsi var. Vətənpərvərlik ruhunun aşılmasında bu cür tədbirlərin keçirilməsi çox vacibdir. Təhsil müəssisələrində bu cür proqramlaşdırılmış şəkildə şagirdlərə hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinin aşılması çox böyük təsir göstərir. 1924-cü ildə Cəbrayıl dünyaya gələn Cəmil Əhmədov təkcə Cəbrayıl üçün, Azərbaycan üçün yox, bütöv sovet ölkəsi üçün fəxrolunması böyük şücaət göstərdi. Leytenant rütbəsi alan gənc hərbcimizin gəncliyində göstərdiyi bu böyük şücaət bəlkə də hələ o an üçün belə tez bir zamanda düşünülə bilməzdi. Lakin o, inanılmaz fədakarlıq göstərdi. Çayın içərisində öz bölüyü ilə saatlarla qalıb igidliklər göstərən Cəmil Əhmədovun bu qəhrəmanlığı Böyük Vətən müharibəsinin qələbə ilə bitməsi yolunda göstərilən misilsiz döyüş rəşadətindən biri kimi tarixə qızıl hərflərlə yazıldı.

Daha sonra Təhsil Şöbəsinin müdiri Zamiq Qurbanov qeyd etdi ki, qismət olsun ki, tezliklə Cəbrayıl Cəmil Əhmədovun adını daşıyan keçədən keçək. Cəbrayıl şəhər orta məktəblərindən birinin adını daşımaqla adının əbə-diləşdirilməsi haqqında şeirlər, mahnılar qoşulması və s. ilə hər bir Azərbaycanlı kimi Cəbrayıl əhalisi də qürur hissi duyur. C.Əhmədov qəhrəmanlığının tədrisinin, təbliğinin nəticəsidir ki, rayonumuzdan bu gün 6 Milli Qəhrəmanımız yetişib. İnanıram ki, bu qəhrəmanlıq örnəyi bundan belə də gənclərimizin qəhrəmanlıq əhval-ruhiyyəsinə yüksək təsir edəcək və bundan sonra da tarix durduqca çoxlu qəhrəmanlarımız yetişəcəkdir.

Rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyinin direktoru Tariyel Abbaslı çıxışında rəhmətlik Şəhriyar Quliyevin köməkliyi ilə Rəyasət Heyətinə məktub yazılıb, Cəmil Əhmədovun Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülməsi barədə diplomun əslinin alınması, Fuad Quliyevin Polşaya gedib orada Cəmil Əhmədovun məzarını ziyarət etməsini və s. tarixi məqamları xatırlaması da tədbir iştirakçılarında maraqlı duyğular oyatdı.

Fuad Quliyev tədbiri təşkil edənlərə minnətdarlıq hissələrini ifadə edərək bildirdi ki, bu gündə danışılanlara siz bəlkə də nağil kimi qulaq asırsınız, amma bunlar nağil deyil, həyat idi. Ona görə də bu tarixi anları yaşayan insan kimi mən özüməndən ixtiyarsız doluxsunuram. Mən bir vaxtlar Belarusiyaya, Minskə, Brest şəhərinə getdim, Cəmil Əhmədovun döyüş yoldaşları ilə görüşdüm, söhbət etdim. Məni muzeyə apardılar. Orada Azərbaycanlı döyüşçülərin adları var idi, amma xatirə - əşyaları yox idi. Mən ordan atamla əlaqə saxladım. Şahmat taxtası, tar, corab və s. əşyaları göndərdi atam. Cəmil Əhmədovun şahmat oynamağı, tar çalmağı da var idi...

Daha sonra Fuad müəllim onu da qeyd etdi ki, biz Cəbrayıl olanda hamımız elə bilirdik ki, Cəmil Əhmədov bizim hamımızın əzizi-doğmasıdır. Təkcə qohumları onu özlərinə yaxın bilmirdi. Bax biz vətənimizi belə sevməliyik, vətən uğrunda qurban gedənlər bizim hamımızın əzizimizdir, doğmamızdır.

Milli Qəhrəman Vahid Quliyev: - Çar Rusiyası dövrü Azərbaycanlıları əsgərliyə çağırırdılar. Sovet dövründə isə tikinti

batalyonlarına aparıb fəhlə kimi işlədirdilər. Mən də belə xidmətdə olmuşam, - deyərək çıxışına başladı. 700 000-dən çox soydaşımızdan 400 000-dən çoxu qayıtmadı, həlak oldu. Cəmil Əhmədovun Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı alması isə onun böyük şücaət göstərməsi hesabına olmuşdur. O vaxt alman faşizmi vardı, bu gün isə erməni faşizmi.

Daha sonra Milli Qəhrəman ölkəmizdə gedən ordu quruculuğundan danışdı, hamımıza Cəbrayıl görüşmək arzusununu ifadə etdi.

Cəmil Əhmədovun ailə üzvləri adından qardaşı qızı - Xalq yazıçısı Sabir Əhmədlinin qızı Yaquət xanım tədbir iştirakçılarını salamlayıb, təşkilatçılara minnətdarlıq duyğularını çatdırdı. Daha sonra atası Sabir müəllimin onları tez-tez Cəbrayıla, Xudafərin körpülərinə aparmasından danışdı. Əmisi Cəmil Əhmədovun həyat yolundan onlara əhatəli məlumatlar çatdırdığını dedi. Anası Tavad nənənin Cəmilin yaşını yuxarı yazdırmalarını qeyd etdi. Onun 1926-cı ildə doğulduğunu, ancaq sənədlərdə 1924-cü il yazıldığını bildirdi. Orta məktəbə

gedəndə yaşı az olduğuna görə dəyişdirib 1924-cü il yazdırdıklarını dedi.

Yaquət xanım bildirdi ki, Tavad nənə deyirdi ki, Cəmil sevinə-sevinə gəlib dedi ki, bizi əsgərliyə, cəbhəyə aparırlar. Bu vətənpərvərlik onda elə-belə yaranmamışdı. Ailə tərbiyəsindən, Cəbrayıl torpağının ab-havasından yaranmışdı. O, uşaqlığından çoxlu bədii ədəbiyyat oxuyarmış. Bədii oxurları çox mütləq edənlər həmişə ordaki müsbət qəhrəmanlara oxşamağa çalışırlar. Cəmil əmim də məhz bu cür əqidə ilə böyüyüb boya-başə yetmişdi. Bədii ədəbiyyatı çox oxuyanlar heç vaxt qorxaq olmazlar.

Sabir müəllimin oğlu Məhəmməd də Murovdağda şəhid oldu. Anadan olduğu gündə də - ad günündə də şəhid oldu. Onda atam dedi ki, mən şəhid olmadım, o, şəhid oldu. O, geri çəkilmədi, gəndən gələn bir qəhrəmanlıqla şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Biz bura, bu məktəbə bir əmi ocağı kimi baxırıq, bir daha bu gündə tədbiri təşkil edib hazırlayanlara təşəkkür edirəm, - deyərək çıxışını tamamladı.

Məktəbin direktoru MİNƏ Fətəliyeva elan etdi ki, tədbirin bədii hissəsini direktor müavini Röya İslamova və Nigar Cəfərova araya-ərsəyə gətiriblər.

Beləcə, bədii hissədə Fuad Şəhriyar oğlunun vaxtilə videolentin yaddaşına köçürmüş olduğu anlar nümayiş olundu, Cəmil Əhmədovun anası Tavad nənənin danışığı birbaşa qəhrəmanın həyatına dair bir sıra məqamları tamaşaçıların təsəvvüründə canlandırdı.

SSRİ Müdafiə Nazirliyinin 24 may 1945-ci il tarixli Fərmanı ilə C.M.Əhmədovun Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülməsindən tutmuş digər məqamlara qədər hamısı - Qızıl Ulduz, Aleksandr Nevski ordenləri alması və s. məktəblilərin hazırladıkları səhnəciklər əsasında, habelə ona həsr olunmuş şeirlərin səsləndirilməsilə, Cəmilin özünün cəbhədən göndərmis olduğu əsgər məktubları əsasında təqdim olundu.

Məktəblilərdən Vüsal Bağırov, Aydan Məmişov, Nazir Süleymanov, Murad Hüseynov, Tural Əlizadə, Röyal Alışzadə, Gülnar Bəhrənova, Türkan Nağıyeva, Məxmər Əliyeva, İradə Məmmədova, Əhrrar Məmmədova, Murad Şirinov, o cümlədən ibtidai sinif şagirdlərinin Aygün, Zəhra, Şahnaz, Lalə, Yağmur, İlahə və başqalarının çıxışları çox böyük maraqla qarşılandı. Qvardiya leytenantı C.Əhmədovun Polşada rota komandiri kimi öz rotası ilə birgə 10 saat su içəri-sində qalması, küçə vuruşması aparıb, 3-cü dəfə yaralanması, 6 oktyabr 1944-cü ildə həlak olması və s. başqa anlar məktəblilərin ifasında elə məharətlə dilə gətirildi ki, tədbir iştirakçıları sanki həmin anları tarixin təkərini geri fırlatmaqla canlı şəkildə yaşadılar.

Axırda Təhsil Şöbəsinin müdiri Zamiq müəllim belə bir tədbiri hazırladıklarına görə məktəb rəhbərliyinə, habelə səhnə geyimlərinə məktəbliləri təmin edən C. Cabbarlı film studiyasına və C.Əhmədov məktəbinə öz qoynunda yer ayıran 12 sayılı peşə liseyinin rəhbərliyinə təşəkkürlərini ünvanladı.

Epiloq. Analar oğullarını cəbhəyə yola salanda tapşırıq verirlər ki, zəfər sorağı ilə get qayıt. Amma elə et ki, heç vaxt arxadan, küərəyindən yaranma. Bu öyüd-nəsihətin mənası o deməkdir ki, həmişə döyüşlərdə sinəni qabağa verib düşmənin üstünə hücum çək, irəli, qabağa get ki, yaralananda da döşündən, sinəndən yaran. Yoxsa ki, düşməni qabağandan qorxub geri çəkilmə, forarilik edib arxaya qaçma ki, düşməni də səni arxadan, küərəyindən vursun. Bax belə bir öyüd-tərbiyə ilə analar cəbhəyə oğul yola salırdılar. Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Cəmil Məhəmməd oğlu Əhmədovun anası Tavad nənə də oğlunu bu ruhda böyüdü yola salmışdı. Ödur ki, Cəmil də ayrı-ayrı döyüşlərdə üç dəfə ağır yaralansa da, geri dönmədi, son nəfəsinə kimi düşməni üstünə yeridi öz döyüşçü bölüyü ilə. Elə qəhrəman kimi də - Sovet İttifaqı Qəhrəmanı kimi də sinəsini güllələrə sipər edib həlak oldu.

Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Cəmil Məhəmməd oğlu Əhmədov da məhz beləcə döyüşçü fədakarlığı ilə güllələri sinəsində gül etdi... O güllər vətənə məhəbbətdən cücərən solmaz əbədiyyət çiçəkləridir. O güllər öz toxumlarına milyonlarla soydaşlarımızın ürəyinə saldı. Hər dəfə o qəhrəmanlar anıldıqca, yad edildikcə ürəkdə cücərən o solmaz sevgi çiçəklərini əllərimdə dəstə bağlayıb, buket şəkildə məzarları üstünə, büstləri, heykəlləri, abidələri qarşısına, şəkli önünə düzürlər. Bəli, anım mərasimlərindəki o gülləri bir vaxtlar qəhrəmanlarımız sinələrinə sipər etdikləri güllələrin al qanından qazanmışlar. Güllələri sinələrində gül kimi bitirən qəhrəmanlarımızın qazancı isə onların əməllərinə, ruhlarına olan tükənməz xalq sevgisi olur. Necə ki, belə bir sevginin timsalında mayın 31-də C.Əhmədovun 95 illik yubileyi münasibətilə keçirilən "Unutsaq, unudularıq" tədbirində buna biz şəhidlik elədik...

Şakir ALBALIYEV